

Brane Dežman

TEMELJNI TEHNIČNO-TAKTIČNI ELEMENTI POSAMIČNE IN SKUPINSKE TAKTIKE V NAPADU

Posamični in skupinski taktični elementi predstavljajo temelj uspešne skupne taktike, zato jih morajo igralci dobro usvojiti. Sestavljeni so iz dveh ali več tehničnih elementov brez ali z žogo, ki so povezani med seboj tako, da lahko z njimi uspešno rešimo določeno igralno situacijo.

Preigravanje

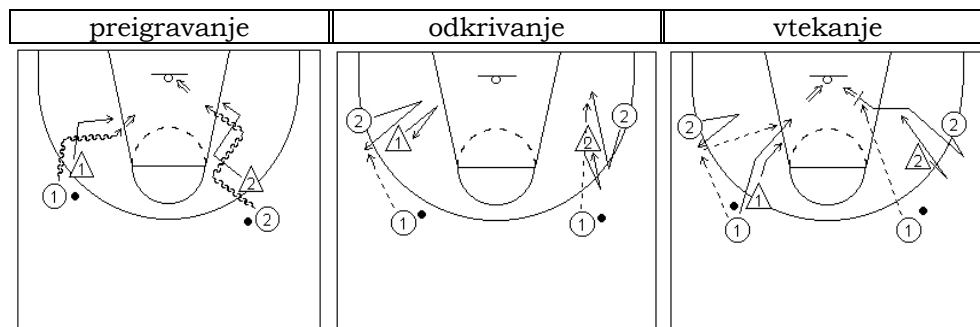
Igralec poskuša med vodenjem s spremembami smeri in ritma spraviti obrambnega igralca iz ravnotežja in si ustvariti dober položaj za uspešen met s srednje razdalje po sonožnem zaustavljanju ali za prodor pod koš. Po njem lahko vrže na koš iz dvokoraka ali po sonožnem odzivu.

Odkrivanje

Igralec poskuša s spremembo smeri in ritma priti v ugoden položaj za sprejem žoge zunaj trapeza ali ob njem (velja za centre). To lahko stori na tri načine. Z gibanjem h košu-od koša, k žogi-od nje in od žoge-k žogi. Prvi del gibanja je v vseh primerih počasen, drugi pa hiter. V drugem delu gibanja nakaže z roko, ki je dlje od obrambnega igralca, smer podane žoge. V nastavljeni roki mu soigralec poskuša podati žogo. Po odkrivanju se obrne proti košu in vrže na koš, poda ali preide v vodenje.

Vtekanje

Igralec poskuša s spremembo smeri in ritma priti v ugoden položaj za sprejem žoge v trapezu. To lahko stori na dva načina. Z gibanjem v vrzel pred obrambnim igralcem (po najkrajši poti ali po kratkem gibanju stran od žoge) ali za njim (po najkrajši poti ali po kratkem gibanju k žogi). Prvi način je učinkovitejši. Ko napadalec pride mimo obrambnega igralca, nakaže z roko, ki je bližje koša, smer podaje. V to roko mu poskuša soigralec podati žogo. Če med vtekanjem igralec ne dobi žoge, mora izprazniti prostor v nasprotno stran od žoge! Soigralci naj jim podajo žogo z odbojem od tal ali neposredno.

Odkrivanje in vtekanje sta taktična elementa, ki sta med seboj tesno povezana. Začetek odkrivanja predstavlja največkrat varanje vtekanja (z njim zvbimo obrambnega igralca h košu) in nasprotno, začetek vtekanja predstavlja pogosto varanje odkrivanja (z njim zvbimo obrambnega igralca stran od koša). Ravno zaradi tega jih moramo vaditi skupaj.

Križanje z žogo

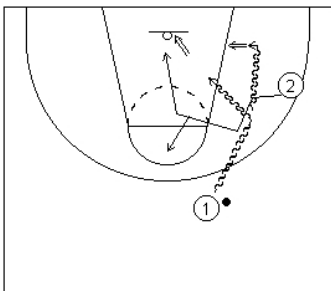
Križanje z žogo lahko izvedeta napadalca z napeljevanjem ali z vročitvijo žoge. Pri križanju z napeljevanjem vodi igralec žogo tesno mimo soigralca, ki se giblje po notranji strani (med košem in njim) proti njemu. Po križanju se odzove glede na okoliščine: prodre do koša, se zaustavi in vrže na koš ali poda žogo soigralcu, ki se je po križanju odkril ali vtekel pod koš.

To križanje lahko izvedeta tudi tako, da igralec brez žoge stoji na mestu in čaka soigralca z žogo (ne postavi blokade), ki napelje svojega obrambnega igralca nanj. Nadaljevanje obeh igralcev je enako kot v prej opisanem križanju. Največkrat izvedeta to križanje center in zunanji igralec z žogo.

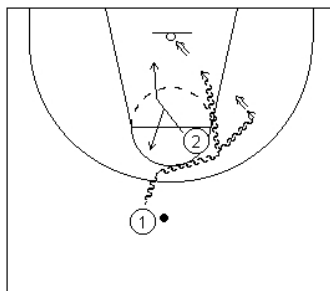
Pri križanju z vročitvijo vodi igralec žogo po notranji strani proti soigralcu, ki se giblje po zunanji strani proti njemu. Ko se srečata, mu vroči žogo in vteče pod koš (lahko se tudi odkrije). Igralec, ki sprejme žogo, se lahko odzove podobno kot pri prej opisanem križanju.

To križanje lahko izvedeta tudi tako, da igralec z žogo stoji na mestu (ne postavi blokade) in čaka soigralca, ki napeljuje svojega obrambnega igralca nanj. V primernem trenutku mu nato vroči ali poda žogo. Nadaljevanje obeh igralcev je podobno kot v prej opisanem križanju. Igralec z žogo lahko tudi vara vročitev žoge, nato pa prodre na nasprotni strani pod koš. Zelo pogosto izvedeta to križanje center in zunanji igralec, ki mu poda žogo.

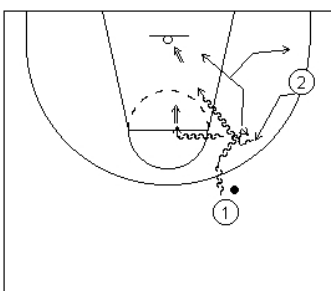
križanje z napeljevanjem

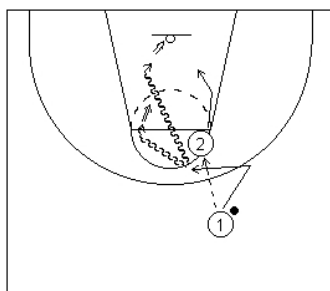
križanje z napeljevanjem s centrom

križanje z vročitvijo žoge

križanje z vročitvijo žoge s centrom

Blokade igralcu z žogo

Blokade igralcu z žogo so zahtevnejše od križanj z žogo, ker zahtevajo večjo uskladitev gibanj med obema igralcema. Hkrati so učinkovitejše proti boljšim obrambam.

Igralec brez žoge postavi telo pravokotno na smer gibanja obrambnega igralca. Stopala ima postavljena v širini ramen, v kolenih je pokrčen, glavo ima dvignjeno in obrnjeno proti košu, roke pa pokrčene pred prsmi. Ko je blokada postavljena, začne napadalec z žogo napeljevati svojega obrambnega igralca nanjo. Po blokadi lahko igralec z žogo preide v met, prodre proti košu ali poda žogo soigralcu, ki se je iz blokade odcepil pod koš ali odkril.

Igralec, ki postavi blokado, se lahko odcepi pod koš na dva načina:

- a) Tako, da se zasuče okoli notranje noge v smeri prsi proti košu (zunANJI obrat) in steče pod koš ali se odkrije. Igralec ga uporabi, če obrambna igralca ne prevzameta napadalca (po blokadi pokriva vsak svojega napadalca).
- b) Tako, da se zasuče okoli notranje noge v smeri hrbta proti košu (notranji obrat) in steče pod koš ali se odkrije. Ta način je uporaben, če obrambna igralca prevzameta napadalca.

V obeh primerih med vtekanjem z roko nakaže smer podaje.

Blokado lahko postavi sosednji igralec (navadno po znaku igralca z žogo) ali igralec, ki je žogo podal.

Križanje brez žoge

Pri tem križanju se igralca brez žoge gibljeta drug proti drugemu, po srečanju z ramo ob rami se eden odkrije, drugi pa vteče pod koš. Zadnji del gibanja izvedeta hitreje. Po notranji strani se navadno giblje igralec, ki se odmika od žoge. V križanje gre lahko napadalec, ki je podal žogo, ali tisti napadalec brez žoge, ki mu je igralec z žogo dal znak.

To križanje lahko izvedeta tudi tako, da eden od igralcev stoji na mestu, drugi pa napelje svojega igralca nanj (npr.: križanje brez žoge z zgornjim ali spodnjim centrom). Po križanju se eden odkrije, drugi pa vteče pod koš.

Ta križanja lahko izvajajo napadalci vodoravno, navpično in prečno.

Križanja so primernejša za mlajše igralce, ker so lažja kot blokade in kar učinkovita proti slabšim obrambam. Kasneje jih morajo zamenjati blokade.

Blokade igralcu brez žoge

Napadalec brez žoge steče proti soigralcu, ki je tudi brez žoge, in postavi blokado v višini njegovega obrambnega igralca (pravokotno na smer njegovega gibanja).

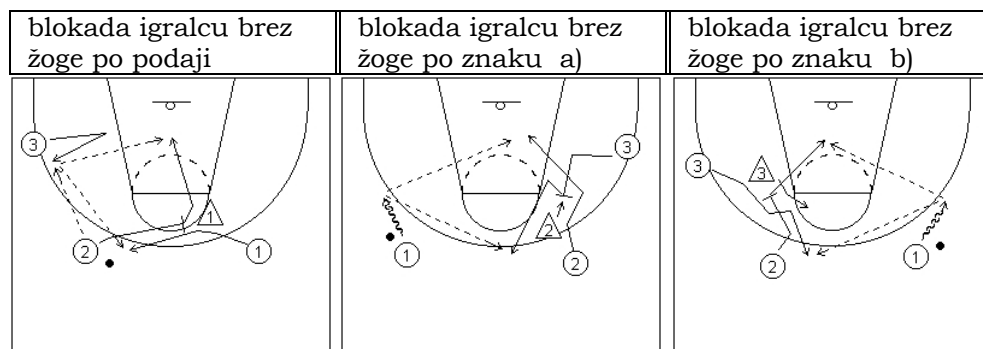
Hkrati se soigralec pomakne v linijo z blokado in poskuša napeljati svojega obrambnega igralca na blokado. Po gibanju izza blokade se odkrije ali vteče pod koš.

Napadalec, ki je postavil blokado, se hkrati odcepi pod koš ali odkrije. Zadnji del gibanja izvedeta oba napadalca hitreje. Blokado lahko postavi napadalec, ki je podal žogo, ali tisti napadalec brez žoge, ki mu je igralec z žogo dal znak.

To blokado lahko izvedeta napadalca tudi tako, da eden postavi blokado na mestu, kjer trenutno stoji, drugi pa napelje svojega igralca na postavljeno blokado. Po njej se eden odkrije, drugi pa vteče pod koš ali nasprotno.

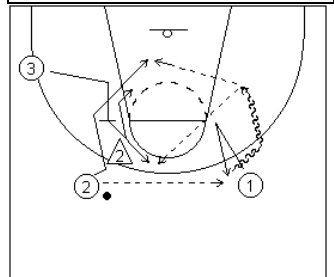
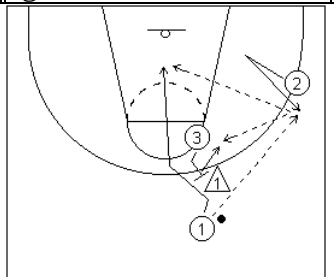
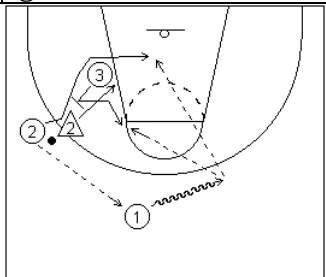
V obeh primerih lahko postavimo te blokade vodoravno (navzven, navznoter), prečno ali navpično (navzdol ali navzgor). Slednje so učinkovitejše.

Te blokade so učinkovite proti boljšim obrambam.

Kombinacija blokade na strani žoge in blokade brez žoge

Igralcu z žogo postavi soigralec blokado na strani žoge. Vendar je ta blokado spregledal in podal žogo drugemu igralcu. Napako lahko popravi tako, da vteče ob blokadi ali se odkrije, enako pa lahko stori tudi igralec, ki je postavil blokado. Te blokade brez žoge so učinkovitejše od prej opisanih blokad brez žoge, ker obrambni igralci tesneje pokrivajo napadalce.

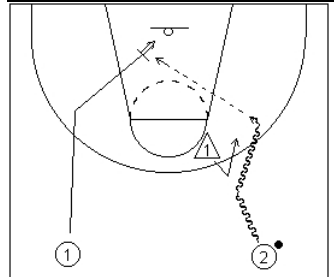
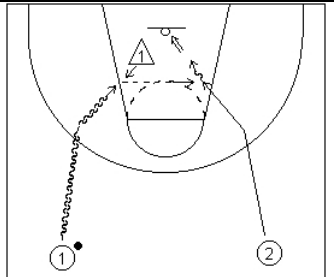
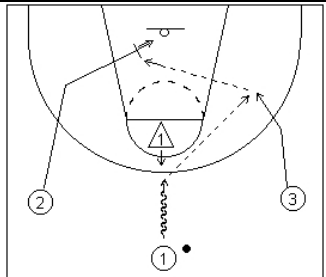
kombinacija blokade na strani žoge in blokade brez žoge med zunanji igralci	kombinacija blokade na strani žoge in blokade brez žoge med zgornjim centrom in zunanji igralci	kombinacija blokade na strani žoge in blokade brez žoge med spodnjim centrom in zunanji igralci
		

Napad s številčno premočjo 2:1 (zaključek protinapada)

Napadalca se morata gibati na oddaljenosti štirih do petih metrov. Če obrambni igralec napade napadalca z žogo dlje od koša, ga lahko slednji preigra ali poda žogo soigralcu, ki vteče pod koš (a). Kadar čaka obrambni igralec napadalca z žogo v bližini koša, vodi ta proti njemu, nato pa poda žogo nazaj soigralcu, ki je tekel za njim ali sam vrže na koš po sonožnem zaustavljanju (b).

Napad s številčno premočjo 3:1 (zaključek protinapada)

Napadalci se gibljejo proti košu v treh hodnikih, dveh stranskih in srednjem. Če obrambni igralec napade napadalca z žogo, slednji poda žogo enemu izmed soigralcev (a). Kadar čaka obrambni igralec napadalca z žogo v bližini koša, vodi ta proti njemu, nato pa poda žogo soigralcu, ki je najbolje postavljen, ali sam vrže na koš po sonožnem zaustavljanju (b).

a) napad 2:1	b) napad 2:1	a) napad 3:1
		

Napad s številčno premočjo 3:2 (zaključek protinapada)

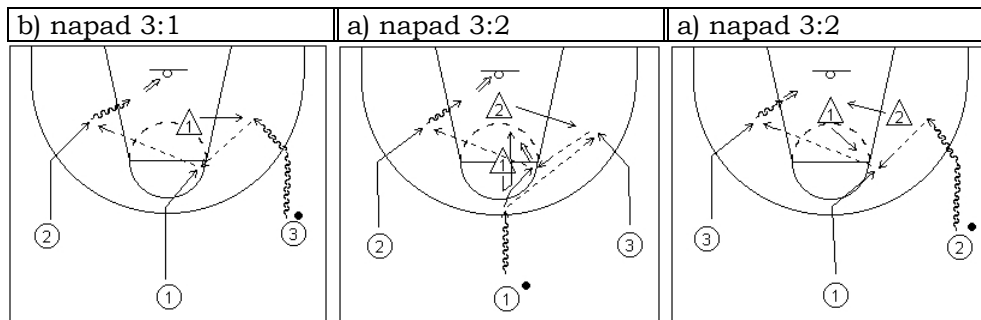
Napadalci se gibljejo proti košu v treh hodnikih, dveh stranskih in srednjem.

Napadalec vodi žogo v srednjem hodniku

Ko prvi obrambni igralec napade napadalca z žogo, ta poda žogo soigralcu, ki je bolj odkrit. Nato se odkrije proti žogi. Če igralec, ki je sprejel žogo, ne more skleniti napada, vrne žogo soigralcu v srednjem hodniku. Slednji lahko vrže na koš ali poda žogo soigralcu, ki je na nasprotni strani vtekel pod koš.

Napadalec vodi žogo po stranskem hodniku

Če napadalec z žogo ne more sam skleniti napada, poda žogo soigralcu v srednjem hodniku, ki se je odkril proti žogi. Nadaljevanje je enako kot v primeru a).

Vir:

Dežman, B. (2004). Košarka za mlade igralce in igralke. Ljubljana: Fakulteta za šport.